

[Wittrup.]

Brug blive nedlagt og blive lagt ind under større Landejendomme. Ved at tale med Kolleger her paa Rigsdagen har jeg hørt, at det er værst paa Øerne, ovre i Jylland er det ikke saa slemt. Det er muligt, at det er saadan, men hvis det er Tilfældet, er det meget slemt paa Øerne. Jeg kender et Tilfælde fra Jylland, hvor et Gods, „Løvenholt“, i de sidste 20 Aar har fordoblet sit Jordtilliggende. Først købtes „Mølbækgaard“ paa 60 Tdr. Land med 12 Køer plus Opdræt. Der levede Mand, Kone, Karl, Pige og Dreng. Gaarden blev købt og fra 1929 helt inddraget under „Løvenholt“s Drift. Dernæst opkøbtes „Salten Nedergaard“ paa 60 Tdr. Land med 20 Køer plus Opdræt. Her var der Mand, Kone, Fodermester, 2 Karle og 2 Piger. Der var den formildende Omstændighed, at den blev udstykket i 4 Husmandsbrug, hvoraf 2 senere er lagt sammen til 1, saa der nu er 3, og Resten blev lagt ind under „Løvenholt“. I 1929 købtes „Jedskovgaard“ paa 40 Tdr. Land med 12 Køer plus Opdræt. Der levede Mand, Kone, Karl og Pige. Ejeren fik Lov til at blive boende paa Gaarden for Livstid. Kort efter købtes „Brandkroggaard“ med 70 Tdr. Land, 16 Køer plus Opdræt. Der var Mand, Kone, 2 Karle og 1 Pige. Der hørte en Del Skov til Jorden. Gaarden blev uden videre lagt ind under „Løvenholt“ uden at have været bortforpagtet, saaledes som dog de fleste af de andre har været. Der er ansat en Bestyrer, som har maattet skrive under paa, at han er Bestyrer paa Gaarden, men hans Beskæftigelse er jo at arbejde under „Løvenholt“ under Godsejerens Ledelse. Der fandtes ingen Kreaturer og Besætning paa Gaarden. Nu skulde man vel mene, at Jordhungeren saa nogenlunde var mættet dér paa Stedet, men det var ikke Tilfældet, for i 1934 blev „Peterslyst“ købt med 30 Tdr. Land og 7 Køer plus Opdræt. Her boede Mand, Kone, Søn, Pige og Dreng.

Om dette fortsættes, ved jeg ikke, men noget saadant skulde i alt Fald de foreliggende Love kunne hindre. Jeg er ganske klar over, at dette ikke er sket lovmedholdeligt, men jeg tror ikke, at der har fundet Dispensation Sted i de 5 Tilfælde fra Landbrugsministeriets Side til at nedlægge 5 Gaarde for at forøge Herremændens Arealer fra 284 Tdr. Land i 1927 til 500 Tdr. Land nu. Lad os saa se, hvor mange Mennesker der blev arbejdsløse dér, eller i alt Fald kom bort fra Jorden. Det blev mange — jeg har ikke talt dem op. Det var saaledes, at der blev ansat Bestyrere paa disse Gaarde, som der endogsaa var store Bøndergaarde imel-

lem, til at begynde med, indtil de senere helt kunde inddrages. Bestyrerne fik en besked en Ugeløn, og de skrev under paa, at de var Bestyrere paa den og den Gaard, men de havde ikke ret meget at bestyre. Naar der ingen Besætning var paa Gaarden og Jorden blev drevet som en Del af Hovedgaarden under dennes Økonomi, var der ikke meget at bestyre, men Bestyreren boede der. Der er imidlertid senere — det blev ogsaa nødvendigt — bygget Stalde m. v. for mange Hundrede Tusinde Kroner paa „Løvenholt“, for at man kunde huse den forøgede Besætning, som var en Følge af de forøgede Jordtilliggende.

Hvis Forholdene er værre paa Øerne end i Jylland, er de slemme, og saa synes jeg, vi trænger til at faa en Bestemmelse om, at noget saadant ikke maa kunne ske i Fremtiden, og at ingen maa have mere end 2 Landbrugsejendomme. Jeg synes ikke, der er nogen Grund til, at nogen skal eje mere end 2 Landbrugsejendomme, og de skal heller ikke have Lov til at drive flere Landbrugsejendomme ved Bestyrere — i hvert Fald maa Ejendommene saa bortforpagtes paa kontraktmæssig Maade.

Med disse Bemærkninger kan jeg anbefale de 3 foreliggende Lovforslag til velvillig og hurtig Behandling i det høje Ting, saaledes som de er vedtaget i det andet høje Ting.

Nielsen-Man: Af de 3 Lovforslag, der her er til Behandling, har de 2 jo faaet almindelig Tilslutning ovre i det andet høje Ting. Det gælder Lovforslaget om Brug af Huse paa Landet og Lovforslaget om Udstykning og Sammenlægning m. m. af faste Ejendomme. Disse 2 Lovforslag skal jeg ikke ofre Tid paa, men nøjes med at anbefale dem til velvillig Behandling og Gennemførelse i Landstinget.

Det tredje Lovforslag, om Landbrugsejendomme, er det ikke gaaet helt saa godt med i det andet høje Ting. Det er sendt herover med et knebent Flertal, og jeg vil finde det meget betænkeligt, om Rigsdagen gennemfører en Lov af saa indgribende Betydning, som denne maa siges at være, mod et meget stort Mindretals Protest — ja, jeg har oven i Købet Indtrykket af, at det drejer sig om en skarp Protest. Det vilde være meget uheldigt, om man ved en Lov som denne, der paa mange Maader griber dybt ind, startede med Uro om Loven og dens Bestemmelser og den Administration, som bliver en Følge deraf. Jeg beklager, at den højterede Landbrugsminister ikke har haft Evne til — det har han dog ellers Ord